

อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสภามณฑล

การดำเนินงานของสภามณฑลมีลักษณะเช่นเดียวกับระบบสภาท้องถิ่นระดับอื่น คือ การประชุมสภา การออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมสภา และการลงมติของสภา เป็นต้น สภามณฑลอาจมีข้อกำหนดพิเศษในเรื่องวาระการประชุมสภามณฑลเพื่อมิให้ตรงกับวาระการประชุมของรัฐสภาก็ได้ ทั้งนี้เพราะสมาชิกสภามณฑลบางคนอาจดำรงตำแหน่งสมาชิกรัฐสภาและสมาชิกสภา มณฑลควบกันทั้งสองตำแหน่งในขณะเดียวกัน ตามที่กฎหมายให้สิทธิไว้ก็ได้

การประชุมสภามณฑล จะต้องมีการประชุมเข้าประชุมเกินครึ่งจึงจะครบองค์ประชุม หากไม่ครบก็จะเลื่อนไปประชุมในวันถัดไป

การลงมติของสภามณฑล ใช้เกณฑ์เสียงข้างมากตัดสิน และประธานสภามณฑล มีอำนาจตัดสินชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาตกลงกันไม่ได้ด้วย

อำนาจหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสภามณฑล ก็คือการแต่งตั้งประธานสภามณฑล ซึ่งทำหน้าที่ในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการบริหารอีกจำนวนหนึ่งประมาณ 4 ถึง 15 คน ซึ่งจะต้องมีจำนวนไม่เกินร้อยละ 30 ของจำนวนสมาชิกสภามณฑลทั้งหมด

ประธานสภามณฑลและคณะกรรมการบริหาร

ประธานสภามณฑล (Le president du conseil regional) มาจากการเลือกตั้งผ่านสภาเช่นเดียวกับการเลือกแมร์ กล่าวคือ เลือกในที่ประชุมสภามณฑลครั้งแรกภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตแขวงเสร็จสิ้นลง ใช้เกณฑ์การนับคะแนนเสียงข้างมากเกินครึ่งในสองรอบแรก และคะแนนเสียงสูงสุดในรอบที่สาม ในกรณีที่คะแนนเสียงสูงสุดเท่ากันให้เลือกจากผู้ที่มีอายุสูงกว่า วาระการดำรงตำแหน่งของประธานสภามณฑล คือ 3 ปี

องค์ประกอบของฝ่ายบริหาร นอกจากประธานสภามณฑลแล้ว ก็ยังมีคณะกรรมการบริหาร (le bureau) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 4 ถึง 10 คน มีฐานะเป็นรองประธาน โดยเรียงลำดับตามการเลือกตั้งในที่ประชุมสภามณฑลนั้น มีวาระดำรงตำแหน่งเช่นเดียวกับประธานสภามณฑล คือ เริ่มต้นและสิ้นสุดวาระพร้อมกัน

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานสภามณฑลว่างลงชั่วคราว รองประธานจะทำหน้าที่แทนตามลำดับที่ได้รับการแต่งตั้ง ถ้าหากเป็นการลาออกทั้งคณะ สภามณฑลจะทำการแต่งตั้งสมาชิกผู้หนึ่งผู้ใดขึ้นทำหน้าที่แทนชั่วคราว ในกรณีที่มีกรรพสภามณฑลทั้งคณะ ประธานสภาจะดูแลบริหารงานที่จำเป็น การตัดสินใจหรือการใช้อำนาจบริหารใดใดจะต้องได้รับการยินยอมจากผู้แทนอำนาจรัฐในระดับเคปรัตมองค์ก่อน

ฐานะหน้าที่ของประธานสภามณฑลและคณะกรรมการบริหาร

ประธานสภามณฑลนี้คือ ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารในส่วนท้องถิ่นระดับมณฑลนั่นเอง หน้าที่สำคัญของประธานสภามณฑลก็คือ

1. ประธานสภามณฑลเป็นผู้เรียกประชุมสภามณฑลตามสมัยประชุม การจัดเตรียมวาระการประชุม การอภิปรายของสภามณฑล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมเพื่อพิจารณางบประมาณของท้องถิ่น
2. ประธานสภามณฑลเป็นผู้รับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของมณฑล เช่น การอนุมัติการส่งจ่าย การสั่งซื้อ เป็นต้น ประธานสภามณฑลเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ในส่วนท้องถิ่นของมณฑล การรักษาปกป้องผลประโยชน์ท้องถิ่น เช่น เป็นตัวแทนท้องถิ่นในการดำเนินคดีต่างๆ ที่เป็นผลประโยชน์หรือทรัพย์สินของมณฑล เป็นต้น
3. ประธานสภามณฑลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของมณฑล และการบริหารงานของมณฑล แต่ไม่มีอำนาจในด้านการตำรวจท้องถิ่นอำนาจส่วนนี้มีอยู่เฉพาะในระดับเคปรัตมองค์เท่านั้น การบริหารงานมณฑลหมายถึงการดูแลหน่วยงานส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในระดับมณฑลนั้น รวมทั้งการปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย และถอดถอน

เป็นต้น ประธานสภาสมัชชาในฐานะเป็นผู้แทนส่วนท้องถิ่นในการประสานงานกับผู้แทนแห่งรัฐในระดับท้องถิ่นด้วย

4. ประธานสภาสมัชชาเป็นผู้ทำรายงานประจำปีให้กับสภาสมัชชา ซึ่งเป็นรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานฝ่ายบริหาร การดำเนินงานตามแผนพัฒนาในระดับสมัชชา รวมทั้งรายงานทางการคลังที่อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารด้วย

คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่อย่างจำกัด ความรับผิดชอบร่วมกันทั้งคณะมีไม่มากนัก จำนวนตำแหน่งรองประธานจะถูกกำหนดโดยสภาสมัชชา ให้มีจำนวนอย่างน้อยสองคน มีลักษณะงานคล้ายกับคณะกรรมการบริหารในระดับเดปาร์ตเมนต์ ในกรณีตำแหน่งประธานสภาสมัชชาว่างลง รองประธานสภาสมัชชาจะทำหน้าที่รักษาการ และมีลำดับตำแหน่งการรักษาการซึ่งได้จัดไว้แล้วในการประชุมสภาสมัชชาครั้งแรก

คณะกรรมการสภาสมัชชามีอำนาจในการเสนอขอให้มีการประชุมสภา และขอความเห็นสภาสมัชชาที่เกี่ยวกับระเบียบการประชุมสภาสมัชชาได้

ประธานสภาสมัชชาสามารถมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้กับรองประธานสภาสมัชชาไปดำเนินการแทนได้ รวมทั้งการมอบอำนาจให้หัวหน้าหน่วยงานลงนามแทนได้ด้วย

คณะกรรมการสภาสมัชชาอาจได้รับมอบหมายงานบางส่วนเป็นพิเศษจากสภาสมัชชาได้ด้วยเช่นกัน

สภาเศรษฐกิจและสังคม

สภาเศรษฐกิจและสังคม (Conseil économique et sociale-CES) ประกอบไปด้วยคณะกรรมการ ซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านเศรษฐกิจและสังคมแก่สภาสมัชชา รวมทั้งเสนอแนะนโยบายระดับท้องถิ่น ดูแลการจัดสรรงบประมาณตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระดับต่างๆ ด้วย บทบาทสำคัญของสภาเศรษฐกิจและสังคม คือ การให้คำปรึกษาตามที่
ได้รับมอบหมาย ไม่ใช่บทบาทในด้านการบริหาร

คณะกรรมการสภาเศรษฐกิจและสังคม จะได้รับทราบรายงานต่างๆ เพื่อใช้
ประกอบการพิจารณาด้วย คือ รายงานเกี่ยวกับการจัดเตรียมและการดำเนินงานตามแผน
พัฒนาระดับมณฑล รายงานสรุปผลการดำเนินงานและโครงการของมณฑลในแต่ละปี
การชี้แจงขั้นตอนในด้านการคลัง เป็นต้น

คณะกรรมการสภาเศรษฐกิจและสังคม ตามกฎหมายฉบับวันที่ 2 มีนาคม
ค.ศ.1982 ประกอบด้วยผู้แทนจากฝ่ายต่าง ๆ คือ ตัวแทนจากฝ่ายนายจ้าง และที่ปรึกษา
ฝ่ายนายจ้าง ร้อยละ 35, ตัวแทนฝ่ายลูกจ้าง และสหภาพแรงงานต่าง ๆ ร้อยละ 35, ผู้แทน
จากองค์กรส่วนท้องถิ่นระดับมณฑล ร้อยละ 25 และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะหรือผู้ทรงคุณวุฒิ
โดยตรงอีกร้อยละ 5 จำนวนคณะกรรมการสภาเศรษฐกิจและสังคม จะมีประมาณ 40-
110 คน วาระการดำรงตำแหน่ง คราวละ 6 ปี (Gruber, 1986)

ผู้ว่าการมณฑล

ในระดับมณฑลนี้ นอกจากจะมีฐานะการปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว มณฑล
ยังมีฐานะเป็นเขตการปกครองส่วนภูมิภาคด้วยเช่นเดียวกับเคปาร์ตมอนด์ ฉะนั้น ใน
ระดับมณฑลจึงต้องมีผู้แทนอำนาจรัฐดูแลรับผิดชอบในส่วนของรัฐด้วย หัวหน้าหน่วย
การปกครองส่วนมณฑลดังกล่าวนี้คือ ตำแหน่ง ผู้ว่าการมณฑล (Prefet de region) ซึ่ง
เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งข้าหลวงแห่งรัฐในระดับเคปาร์ตมอนด์ที่เป็นที่ทำการของมณฑล
นั้น ๆ อยู่แล้ว ผู้ว่าการมณฑลจึงมีความรับผิดชอบการปกครองสองระดับควบคู่กันโดย
ตำแหน่ง

บทบาทสำคัญของผู้ว่าการมณฑล คือ

1. การดูแลการปกครองในระดับมณฑล รวมถึงหน่วยงานของรัฐส่วนต่างๆ
ที่มีอยู่ในเขตมณฑลนั้น ๆ และระหว่างมณฑลด้วย

2. การดำเนินงานในส่วนความรับผิดชอบของรัฐในระดับภูมิภาค

3. การดำเนินนโยบายของรัฐในด้านเศรษฐกิจ การใช้ที่ดิน การวางแผน พัฒนาระดับมณฑล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณการลงทุนของรัฐ ซึ่งรวมถึงงบประมาณการลงทุนในระดับเคปรัดมองด้วย ผู้ว่าการมณฑลสามารถตัดสินใจและกำหนดการจัดสรรเงินให้กับเคปรัดมองต่าง ๆ ภายในเขตมณฑลนั้น ๆ ด้วย

นอกจากนี้ ผู้ว่าการมณฑลยังต้องจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับโครงการ และการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐในระดับมณฑลเสนอให้สภามณฑลทราบด้วยเช่นกัน (gruber, 1986)

3.2 หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

การจัดตั้งหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากจะมีอยู่ 3 ระดับดังได้กล่าวมาโดยละเอียดแล้วนั้น ยังมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นในรูปแบบพิเศษตามความจำเป็นต่าง ๆ ได้อีกหลายรูปแบบ ในระดับคอมมูนซึ่งมีปัญหาที่สำคัญเด่นชัด ก็คือหน่วยการปกครองคอมมูนมีขนาดพื้นที่ และจำนวนประชากรแตกต่างกันมาก และไม่มีความเสมอภาคเท่าเทียมแม้ว่าจะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การปกครองท้องถิ่นเดียวกัน ดังนั้น การปรับปรุงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นระดับคอมมูนจึงใช้วิธีการเปิดกว้าง เพื่อให้คอมมูนต่าง ๆ สามารถปรับปรุงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความสามารถในการบริหารงานได้เท่าเทียมกันมากขึ้น ภายใต้หลักการสำคัญคือ อำนาจส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความเป็นอิสระในการดูแลรับผิดชอบตนเองได้ เช่นเดิมด้วย

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่

1. การรวมเขต (Les fusions de communes)
2. สหการคอมมูน (Les syndicats de communes)

3. ดิสตริค (Les districts)
4. ชุมชนเมือง (Les communes urbaines)
5. เมืองใหม่ (Villes nouvelles)
6. เมืองปารีส, ลีออน, มาร์คเซย์ (Paris, Lyon, Marseilles)

ลักษณะปัญหาของคอมมูน

1. ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากรในแต่ละคอมมูนมีความแตกต่างกันมาก จำนวนคอมมูนในฝรั่งเศสมีถึง 36,494 แห่งในปี ค.ศ.1982 ในขณะที่ประชากรในแต่ละคอมมูนก็มีแตกต่างกันมากด้วยเช่นกัน คือ มีคอมมูนที่มีประชากรไม่เกิน 1,000 คนอยู่ถึงประมาณ 30,000 กว่าแห่ง, คอมมูนที่มีประชากรไม่ถึง 200 คนมีถึงกว่า 10,000 แห่ง นั่นคือ คอมมูนกว่าร้อยละ 80 มีประชากรไม่เกิน 1,000 คน และพบว่ามีคอมมูนเพียงร้อยละ 2 เท่านั้นที่มีประชากรเกิน 10,000 คนขึ้นไป

ในทางเศรษฐกิจนั้น การจัดบริการสำหรับคนจำนวนน้อยกว่าค่าใช้จ่ายต่อหัวจะสูงกว่าการจัดบริการสำหรับคนจำนวนมาก ดังนั้น คอมมูนขนาดเล็กมากๆ เหล่านี้ ก็จะมีภาระค่าใช้จ่ายในการจัดบริการที่สิ้นเปลืองกว่าคอมมูนที่มีประชากรจำนวนมากกว่า เช่น บริการสำหรับคน 200 คนย่อมสิ้นเปลืองกว่าการจัดบริการสำหรับคนประมาณ 1,000 คน เช่นนี้เป็นต้น

นอกจากนั้น ในสภาพของสังคมก็เช่นกัน คอมมูนขนาดเล็กๆ ที่มีลักษณะชุมชนที่อยู่กระจัดกระจายห่างไกลกันและกัน เช่น เป็นชุมชนที่มีประชากรเพียงไม่กี่สิบคนในแต่ละกลุ่ม และอยู่ไกลจากกัน การจัดบริการสาธารณะบางอย่างก็ไม่สามารถจะจัดได้ ทำให้คอมมูนต่างๆ มีสภาพไม่เท่าเทียมกัน ในขณะที่ชุมชนเมืองที่มีประชากรหนาแน่นบางแห่ง มีขนาดพื้นที่เล็กๆ และมีบริการสาธารณะที่ครบถ้วนได้มาตรฐาน ความไม่เท่าเทียมกันในทางเศรษฐกิจและสังคมจึงมีอยู่ในระดับคอมมูนโดยทั่วไป

การหาวิธีการสร้างความเสมอภาคในการจัดบริการสาธารณะส่วนท้องถิ่น จึงใช้วิธีการรวมเขตหรือ สร้างความร่วมมือในส่วนท้องถิ่นระดับคอมมูนในลักษณะต่างๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่นเป็นหลัก

2. สภาพการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านสังคมอีกประการหนึ่ง ก็คือ การขยายตัวของเมืองมีขึ้นอย่างรวดเร็วและขยายเขตออกไปอย่างกว้างขวาง เมืองเล็กๆ หรือชุมชนที่อยู่โดยรอบการขยายตัวของเมืองจะได้รับผลกระทบต่อการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของสังคมเมือง เช่น ปรับตัวไม่ทันต่อสภาพปัญหาสังคมเมืองใหญ่ที่เข้ามาในเขตชานเมือง โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมสัญจรจากเมืองใหญ่เข้ามาสู่ชานเมืองหรือระบบบริการสาธารณูปโภคที่ขยายออกมาจ่ออยู่รอบๆ เมืองเล็กๆ เหล่านี้ แต่ท้องถิ่นไม่มีความพร้อมที่จะสานต่อกับระบบเมืองใหญ่ๆ ที่มีมาถึงได้ จึงไม่สามารถสร้างระบบบริการสาธารณะให้สอดคล้องต่อเนื่องไปได้ บางครั้งก็กลายเป็นการจัดระบบซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองได้ เพราะต่างคนต่างทำในขอบเขตอำนาจของตนโดยเฉพาะ ไม่คุ้มค่าในแง่ของการลงทุนทางเศรษฐกิจ (Gruber, 1986)

1. การรวมเขต

การรวมเขต (fusion) คือ การรวมเอาหน่วยการปกครองระดับคอมมูนตั้งแต่สองเขตขึ้นไปรวมเป็นหน่วยการปกครองเขตใหม่เขตเดียว หรืออาจหมายถึงการรวมเอาเขตคอมมูนบางส่วนที่อยู่โดยรอบเข้ามารวมกับเขตคอมมูนเดิมและทำให้กลายเป็นคอมมูนที่มีเขตใหญ่ขึ้นกว่าเดิมก็ได้ เป็นลักษณะการรวมเขตการปกครองหลายๆ แห่งให้เหลือเป็นเขตเดียวที่มีพื้นที่กว้างขึ้นกว่าเดิมและรวมระบบการบริหารงานให้เป็นศูนย์กลางเดียวกันในทุกด้านด้วย

การดำเนินการรวมเขตจะใช้การลงประชามติในระดับคอมมูนที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ ให้ประชาชนในท้องถิ่นที่ต้องการจะรวมเขตเป็นผู้ตัดสินใจโดยตรง ทั้งนี้จะต้องมีผู้มาใช้สิทธิไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่ด้วยคะแนนเสียงเห็นด้วยเป็นเสียงข้างมากเกินครึ่งของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง การประกาศเขตคอมมูนใหม่จะต้องกระทำโดยผู้แทนอำนาจรัฐในระดับเคปรัตมองด์ที่คอมมูนนั้นอยู่ในเขตพื้นที่

เมื่อรวมเขตแล้วรูปแบบของการบริหารงานก็จะเป็นระบบเดียวกับรูปแบบการปกครองเขตคอมมูนโดยปกติทั่วไปนั้น คือ ประกอบด้วยสภาคอมมูนที่มีสมาชิกมา

จากการเลือกตั้ง และมีฝ่ายบริหารของสภาคอมมูนซึ่งประกอบด้วย แมร์ และคณะผู้
บริหารนั่นเอง

2. สหการคอมมูน

สหการคอมมูน (le syndicat de communes) คือ ลักษณะการรวมงานใน
ระดับคอมมูนหลายแห่งที่อยู่ใกล้เคียงกันโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพ
ของการบริหารงานท้องถิ่น เช่น ประหยัดการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการจัดบริการบาง
อย่างของท้องถิ่น แทนที่จะต้องต่างคนต่างทำ ไม่มีคุณภาพหรือไม่คุ้มค่าพอต่อการลงทุน

ลักษณะของสหการ คือ การจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นในระดับคอมมูน
เพื่อจัดทำบริการสาธารณะส่วนท้องถิ่นบางส่วน และคอมมูนอื่นที่อยู่ใกล้เคียงอาจทำ
ความตกลงร่วมกับหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ดูแลรับผิดชอบในการจัดทำบริการ
สาธารณะในเรื่องเดียวกันนั้นในเขตคอมมูนของตนด้วยก็ได้

ขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นนี้จะมีมาก
น้อยเพียงไร จะปรับเปลี่ยนหรือลดขอบเขตความรับผิดชอบอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับคอมมูนที่
เกี่ยวข้องจะเป็นผู้กำหนดด้วยตนเอง ทั้งนี้จะต้องเป็นกิจกรรมที่เป็นผลประโยชน์ส่วน
ท้องถิ่นเท่านั้นไม่ใช่กิจกรรมที่กระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศนั่นเอง

รูปแบบการบริหารงานสหการ เป็นระบบการจัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่ง
ประกอบด้วยผู้แทนจากสภาคอมมูนที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นสมาชิก คณะกรรมการนี้จะเลือก
ประธานคณะกรรมการ และอาจจัดตั้งคณะผู้บริหารให้รับผิดชอบในบางส่วนโดยเฉพาะ
ก็ได้

3. ดิสตริก

การจัดตั้งเขตการปกครองระบบดิสตริก (districts) คือ การรวมกลุ่มของ
หน่วยการปกครองระดับคอมมูนหลายแห่งเข้าด้วยกัน ไม่ได้มีฐานะเป็นคอมมูนเขตใหม่
แต่เป็นเขตการปกครองที่เรียกว่า ดิสตริกซึ่งประกอบด้วยคอมมูนหลายแห่งหรือสอง
แห่งขึ้นไป

โครงสร้างของคิสตริคจะประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารซึ่งมีประธานคณะกรรมการบริหาร ในฝ่ายสภาคิสตริคจะประกอบด้วยสมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนมาจากคอมมูนต่างๆ ที่รวมกลุ่มกัน สภาคิสตริคจะมีบทบาทและอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับสภาคอมมูน ในขณะที่ประธานคณะกรรมการบริหารของคิสตริคก็จะมีควมรับผิดชอบเช่นเดียวกับแมร์ และคณะผู้ช่วยของแมร์

4. ชุมชนเมือง

ชุมชนเมือง (communaute urbaine) เป็นระบบการจัดการปกครองเขตชุมชนหนาแน่นโดยเฉพาะในขณะที่ระบบสหการเป็นการรวมงานส่วนท้องถิ่นบางด้าน และคิสตริคเป็นการรวมการบริหารทุกด้าน การปกครองเขตชุมชนจะเน้นการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะคือชุมชนที่มีประชากรหนาแน่นและมีการขยายตัวของเมืองออกไปโดยรอบ

ชุมชนเมืองดังกล่าวจะต้องมีประชากรอย่างน้อย 20,000 คนขึ้นไป โครงสร้างของการปกครองจะประกอบด้วยสภาผู้แทนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากสมาชิกสภาคอมมูน จำนวนสมาชิกในแต่ละคอมมูนมีไม่เท่ากันเนื่องจากมีจำนวนประชากรในแต่ละคอมมูนแตกต่างกัน จึงใช้การจัดการจำนวนที่นั่งในสภาท้องถิ่นเขตชุมชนเมืองตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละคอมมูน ฝ่ายบริหารจะประกอบด้วยประธานและคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งในสภาผู้แทนท้องถิ่นในเขตชุมชนเมือง เป็นการเลือกตั้งทางอ้อมและเป็นการบริหารในระบบสภาท้องถิ่นสองระดับซ้อนกัน นั่นเอง

การจัดระบบการปกครองชุมชนเขตเมืองปัจจุบันมีประมาณ 9 แห่ง บทบาทสำคัญก็คือการจัดระบบบริการสาธารณูปโภคให้มีมาตรฐาน เช่น น้ำประปา การอนามัย และการบริการด้านการคมนาคมขนส่ง

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้พยายามเปิดโอกาสให้คอมมูนสามารถประสานความร่วมมือในระดับท้องถิ่นด้วยตนเองให้ได้มากที่สุดเพื่อการบริหารงานส่วนท้องถิ่น มีความมั่นคงมีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อกำหนดต่างๆ เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานส่วน

ท้องถิ่นจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีขั้นตอนที่ง่ายขึ้น มีข้อจำกัดน้อยลง เพื่อให้
คอมมูนมีทางเลือกในการบริหารงานท้องถิ่นได้มากขึ้นตามที่ต้องการได้ ทั้งยังให้สภา
ทั่วไป หรือสภาท้องถิ่นระดับเคปร่าคมองต์สามารถจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการ
จัดตั้งหน่วยงานระดับคอมมูนต่างๆ ได้อีก เช่นกัน

ประเด็นสำคัญของการจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นระดับคอมมูนในรูปแบบ
ต่างๆ นั้นอยู่ที่การขอมติจากคอมมูนเพื่อให้ท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้มีส่วนในการตัดสินใจ
โดยตรง และรูปแบบของการบริหารซึ่งมาจากการเลือกตั้งผ่านสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
เพื่อให้เป็นระบบการบริหารงานในความรับผิดชอบผ่านสภาท้องถิ่น สิ่งที่ยังเป็นความยุ่ง
ยากสับสนก็คือระบบการคลังและการจัดสรรงบประมาณ การจัดตั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่น
ระดับคอมมูนแต่ละรูปแบบยังคงมีงบประมาณและฐานะทางการคลังแตกต่างกัน ขึ้น
อยู่กับขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีอยู่ แต่ไม่มีอำนาจอิสระทางการคลังโดย
สมบูรณ์เหมือนกับฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่นเต็มรูปแบบโดยทั่วไป นอกจากนี้จะเป็นการ
รวมเขตเพื่อจัดตั้งเป็นคอมมูนใหม่แทนที่คอมมูนเดิมที่มีอยู่เท่านั้น

หน่วยการปกครองฐานะพิเศษ คือ คอมมูนบางแห่งที่มีความเปลี่ยนแปลง
จนกลายเป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่และจำเป็นต้องมีระบบการบริหารงานในฐานะพิเศษ
ที่แตกต่างจากเขตการปกครองคอมมูนโดยทั่วไป คือ เขตเมืองใหม่ ปารีส ลีอง และ
มาร์คเซย์

5. เมืองใหม่

การจัดตั้งเขตเมืองใหม่ (Villes nouvelles) เกิดขึ้นจากสภาพการขยายตัวของ
เมืองปารีส ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ ทำให้เมืองเล็กๆ ที่อยู่รอบนอกได้รับผล
กระทบจากความหนาแน่นของประชากรในเมืองหลวงโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ
รุกร้าของคนในเมืองหลวงที่ทำให้เมืองรอบนอกกลายเป็นเสมือนอาณานิคมของเมือง
หลวง

การจัดตั้งเขตเมืองใหญ่ คือ การสร้างเมืองรอบนอกให้มีระบบชุมชนเมืองของตนเอง มีศูนย์กลางของชุมชนที่มีระบบสาธารณูปโภคต่างๆ อย่างพร้อมเพียง เป็นเมืองขนาดเล็กที่อยู่โดยรอบเมืองขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพในการจัดระบบการปกครองเขตเมืองได้เองโดยตรง (คล้ายกับดาวนพเคราะห์ที่โคจรรอบดวงอาทิตย์)

6. เมืองปารีส ลีออน และมาร์กเซย์

สำหรับเมืองปารีส ลีออน และมาร์กเซย์นั้นนับเป็นเมืองขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งได้มีการจัดระบบการปกครองในลักษณะพิเศษ กล่าวคือ แบ่งออกเป็นเขตการปกครองย่อยอีกระดับหนึ่งดังนี้ ปารีสแบ่งออกเป็น 20 เขต มาร์กเซย์แบ่งเป็น 16 เขต และลีออนแบ่งเป็น 9 เขต

ในเขตย่อยแต่ละเขตจะมีสภาเขตซึ่งประกอบสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง มีบทบาทสำคัญในลักษณะของการประสานงานเชื่อมโยงระดับkommuneย่อยๆ ภายในเขตเดียวกัน

นอกจากนั้น ในแต่ละเขตยังมีฝ่ายบริหารซึ่งมาจากการเลือกตั้งในระดับสภาเขต ฝ่ายบริหารของสภาเขตนี้มีอำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบสองบทบาทควบคู่กัน คือ ความรับผิดชอบในส่วนท้องถิ่น และความรับผิดชอบในส่วนของรัฐบาลด้วย (Moreau, 1992)

4. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในท้องถิ่น

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในท้องถิ่นในระบบการปกครองท้องถิ่นฝรั่งเศสมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่จะต้องพิจารณา ก็คือ

1. การแบ่งแยกความรับผิดชอบระหว่างรัฐและท้องถิ่น
2. การแบ่งแยกความรับผิดชอบในระหว่างหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 การแบ่งแยกความรับผิดชอบระหว่างรัฐและท้องถิ่น

เนื่องจากระบบการปกครองท้องถิ่นในฝรั่งเศสอยู่ภายใต้หลักการที่สำคัญ คือ ความเป็นรัฐเดี่ยวอันแบ่งแยกมิได้ ดังนั้น การแบ่งแยกความรับผิดชอบระหว่างรัฐและท้องถิ่นซึ่งต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตหลักการที่สำคัญ คือ ไม่ทำให้เกิดการแบ่งแยกรัฐออกจากกัน

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การที่มีระบบสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งสาธารณะสำคัญของอำนาจหน้าที่ส่วนท้องถิ่น ก็คือ สภาท้องถิ่นสามารถอภิปรายลงมติ เพื่อกำหนดข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมส่วนท้องถิ่นได้ จะเห็นได้ว่าขอบเขตอำนาจหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอยู่ที่ประเด็นสำคัญ คือ กิจกรรมส่วนท้องถิ่น

ลักษณะของคำว่าส่วนท้องถิ่นชี้ให้เห็นได้ว่ามีขอบเขตและลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับประชากรในส่วนท้องถิ่นเท่านั้นไม่ใช่ลักษณะส่วนรวมในระดับชาติ ดังนั้น กฎหมายจึงได้กำหนดลักษณะของผลประโยชน์ท้องถิ่นไว้เป็นคนละส่วนกับผลประโยชน์ส่วนรวมระดับชาติ และการบริหารงานในผลประโยชน์ของท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องของท้องถิ่นโดยตรง

อย่างไรก็ตาม การบริหารงานส่วนท้องถิ่นจะต้องอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายแห่งรัฐ และการกำกับดูแลโดยอำนาจรัฐ แต่เน้นถึงความเป็นลักษณะเฉพาะระดับท้องถิ่นเป็นสำคัญ ท้องถิ่นไม่มีอำนาจที่จะกำหนดขอบเขตดังกล่าวได้เองว่า อำนาจหน้าที่ส่วนท้องถิ่นคืออะไร รัฐจะเป็นผู้กำหนดและวางกรอบพื้นฐานว่าเรื่องใดเป็นความต้องการในลักษณะส่วนรวมซึ่งเป็นความรับผิดชอบระดับชาติ และเรื่องใดเป็นลักษณะความรับผิดชอบเฉพาะและเป็นอำนาจหน้าที่ส่วนท้องถิ่นส่วนใด ดังนั้น ขอบเขตอำนาจหน้าที่ส่วนท้องถิ่นจึงต้องดูแลกำหนดภายใต้กรอบกฎหมายแห่งรัฐ

การปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นในปี ค.ศ.1982 ซึ่งมีลักษณะการขยายระดับของการกระจายอำนาจให้มากขึ้นนั้นยังคงความหมายการบริหารงานท้องถิ่นรวมทั้งขอบเขตงบประมาณส่วนท้องถิ่น สิทธิประโยชน์ของท้องถิ่นและผลประโยชน์ของท้องถิ่นให้เป็นไปตามเดิม ตลอดจนการกำหนดอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นและกิจกรรมที่ท้องถิ่นอาจเลือกทำได้ก็ยังคงเหมือนเดิม สิ่งที่กำหนดขึ้นใหม่ คือ การขยายความในเรื่องผล

ประโยชน์ท้องถิ่นให้หมายถึงบทบาทของท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจขึ้นมาด้วยซึ่งแต่เดิมไม่ได้กำหนดไว้

การตีความในเรื่องลักษณะกิจกรรมส่วนท้องถิ่นในกฎหมายฝรั่งเศสจึงเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากเดิม ทำให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาในทางเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติด้วย

อำนาจหน้าที่ของรัฐในระดับท้องถิ่น

การบริหารงานของรัฐในขอบเขตพื้นที่และความรับผิดชอบแห่งรัฐ ก็คือระบบการบริหารงานราชการส่วนภูมิภาคนั่นเอง ผู้ที่รับผิดชอบการบริหารงานของรัฐเหล่านี้มีฐานะเป็นข้าราชการแห่งรัฐ มีระบบการปกครองบังคับบัญชาเป็นลำดับชั้นตอนตามสายงานภายใต้การบริหารงานของส่วนกลาง

ผู้แทนแห่งรัฐในหน่วยการปกครองระดับต่างๆ นั้น มีอำนาจหน้าที่ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

1. อำนาจหน้าที่ในฐานะของผู้แทนอำนาจรัฐ
2. อำนาจหน้าที่ในฐานะผู้บริหารงานส่วนภูมิภาค
3. อำนาจหน้าที่ในด้านเศรษฐกิจ
4. อำนาจหน้าที่ในขอบเขตที่ได้รับการแบ่งอำนาจ

1. อำนาจหน้าที่ในฐานะของผู้แทนอำนาจรัฐ

ผู้แทนแห่งรัฐ ในปัจจุบันเรียกว่าตำแหน่งข้าหลวงแห่งรัฐ (Commissaire de la Republique) เน้นถึงบทบาทการเป็นผู้แทนแห่งรัฐเพียงด้านเดียว แตกต่างจากฐานะเดิมซึ่งเคยมีหน้าที่รับผิดชอบในขอบเขตอำนาจรัฐและความรับผิดชอบในการบริหารงานส่วนท้องถิ่นควบคู่กันไป

บทบาทผู้แทนแห่งรัฐนั้น ในประการแรกที่เห็นได้ชัด ก็คือ เป็นผู้ดูแลการใช้เงินของรัฐ หรืองบประมาณของส่วนกลาง เช่น การลงนามในการส่งจ่ายเงินของรัฐ การทำสัญญาต่างๆ ที่เป็นข้อตกลงของรัฐในระดับภูมิภาคกับเอกชน ไม่ว่าจะในระดับมณฑล เคปาร์ตมองต์ คอมมูน หรือหน่วยงานแห่งรัฐในลักษณะต่างๆ รวมไปถึงการฟ้องร้อง ดำเนินคดีในทางกฎหมายในฐานะผู้แทนของรัฐ และในการดำเนินคดีในศาลปกครองในฐานะของคู่คดีระหว่างหน่วยงานของรัฐกับหน่วยงานอื่นๆ หรือ นิติบุคคลอื่นๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของรัฐโดยตรง หรือ ในกรณีที่เกิดผลกระทบเสียหายต่อรัฐ

ในงานพิธีการต่างๆ ข้าหลวงแห่งรัฐจะอยู่ในตำแหน่งผู้แทนของฝ่ายรัฐ ซึ่งมักจะอยู่ในอันดับแรกก่อนผู้แทนในฝ่ายอื่น

ข้าหลวงแห่งรัฐมีหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่รัฐบาลทั้งในด้านสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในระดับเคปาร์ตมองต์ รวมทั้งการชี้แจงให้รัฐบาลทราบถึงผลกระทบในการดำเนินนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลด้วย

หน้าที่อีกประการหนึ่งของข้าหลวงแห่งรัฐในฐานะผู้แทนรัฐก็คือการดูแลการรักษากฎหมายและความมั่นคงปลอดภัย หน้าที่ดังกล่าวถูกกำหนดไว้ชัดเจนว่า ผู้แทนแห่งรัฐมีหน้าที่ดูแลผลประโยชน์แห่งชาติ การเคารพต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยของส่วนรวมซึ่งก็คือ ความรับผิดชอบในด้านการตำรวจ โดยทั่วไปท้องถิ่นที่ไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการได้หรือไม่มีอำนาจท้องถิ่นดูแลในเรื่องความปลอดภัยหรือการป้องกันสาธารณภัยในพื้นที่นั้นได้ข้าหลวงแห่งรัฐย่อมมีหน้าที่ในการดำเนินการแทนท้องถิ่นในเรื่องเหล่านี้ได้เช่นกัน

ในด้านการดูแลความมั่นคงแห่งชาติ ข้าหลวงแห่งรัฐมีบทบาทรับผิดชอบดูแลป้องกันภัยในลักษณะพลเรือน เช่น ภัยต่อเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ใช่ลักษณะการควบคุมกำลังทางทหารโดยตรง รวมทั้งการดูแลระบบการสื่อสารที่อาจเป็นภัยต่อประเทศ ดูแลการปิด-เปิดเส้นทางระหว่างเขตแดนทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ การควบคุมดูแลแห่งยุทธปัจจัยในพื้นที่ความรับผิดชอบของเคปาร์ตมองต์ การสำรอง

ปัจจัยการผลิตที่สำคัญสำหรับการอุปโภคบริโภคมีให้อยู่ในระดับขาดแคลนได้ เช่น อาหาร ถ่านหิน หรือ แก๊ส เป็นต้น

ข้าหลวงแห่งรัฐสามารถที่จะเสนอแนะ เตือนภัยหรือให้ความเห็นแก่รัฐบาล และหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องที่เห็นว่าเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติได้ สิ่งเหล่านี้ คือ อำนาจหน้าที่ของข้าหลวงแห่งรัฐในฐานะที่เป็นผู้แทนแห่งรัฐ

2. ในการดูแลปฏิบัติหน้าที่ระดับภูมิภาคในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ข้าหลวงแห่งรัฐ คือ ผู้ดำเนินงานต่างๆ ของรัฐในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และงานต่างๆ ของรัฐ ก็คือ งานที่มาจากกระทรวงทบวงกรมต่างๆ ลงมาสู่ระดับพื้นที่ปฏิบัติการนั่นเอง ข้าหลวงแห่งรัฐมีหน้าที่ดูแลบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่จากกระทรวงทบวงกรมทุกฝ่ายที่ปฏิบัติอยู่ในพื้นที่เหล่านี้ ไม่ว่าจะอยู่ในขอบเขตงานลักษณะใดหรือ กำหนดระยะเวลาานเท่าไรก็ตาม เป็นบทบาทของผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มาจากทุกฝ่ายมากกว่าเป็นการประสานงานฝ่ายต่างๆ

ในระดับมณฑล ข้าหลวงแห่งรัฐที่รับผิดชอบในระดับมณฑล มีอำนาจหน้าที่ในด้านการสื่อสารและโทรคมนาคมจะต้องอยู่ในฐานะรองจากข้าหลวงแห่งรัฐ ข้าหลวงแห่งรัฐเป็นผู้รับผิดชอบดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณในส่วนของการสื่อสารและคมนาคม และเป็นผู้มีอำนาจสั่งจ่ายงบประมาณด้านนี้ในระดับมณฑล

ในระดับเดปาร์ตมองต์ ข้าหลวงแห่งรัฐมีอำนาจหน้าที่ดูแลในด้านสื่อสารและโทรคมนาคมด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังรวมถึง การทำเรือ การคลัง ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง และศุลกากร การท่องเที่ยว โรงเรียนเทคนิคต่างๆ และจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรม เป็นต้น ข้าหลวงแห่งรัฐจะเป็นผู้รับมอบอำนาจที่มาจากกระทรวงทบวงกรมในระดับส่วนกลาง เช่น อำนาจในการตัดสินใจ และการใช้อำนาจหน้าที่ที่กระทรวงทบวงกรมระดับส่วนกลางกำหนดมาให้

ส่วนอำนาจในด้านการคลัง หมายถึง ข้าหลวงแห่งรัฐเป็นผู้ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณการลงทุนของรัฐในระยะต่างๆ ตามโครงการ หรือตามปีงบประมาณที่กำหนดไว้

3. บทบาทและอำนาจในด้านเศรษฐกิจ.

ข้าหลวงแห่งรัฐนั้นได้รับอำนาจหน้าที่ที่กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม แม้ว่าจะถูกลดบทบาทในขอบเขตของการปกครองส่วนท้องถิ่นไปก็ตาม บทบาทที่สำคัญของข้าหลวงแห่งรัฐ ก็คือ บทบาทในด้านการดูแลปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในระดับภูมิภาคให้กับรัฐบาล บทบาทดังกล่าวนี้ได้แก่ การกำหนดแผนการลงทุนของรัฐในระดับมณฑลและเคปาร์ตมอนด์

ข้าหลวงแห่งรัฐจะดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการตรวจสอบปัญหาการลงทุนทางการคลัง (Comite departemental d'examen des problemes de financement des entreprises (CODEFI)) คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยตัวแทนในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการลงทุนและการคลังทั้งในภาครัฐและธุรกิจเอกชนด้วย มีลักษณะคล้ายกับคณะกรรมการดูแลส่งเสริมการลงทุน และดูแลปัญหาการลงทุนต่างๆ ในระดับมณฑลและเคปาร์ตมอนด์ ในกรณีที่มีวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ส่วนภูมิภาคที่รับผิดชอบ ข้าหลวงแห่งรัฐจะต้องติดตามดูแลตรวจสอบ และชี้แจงในปัญหาที่เกิดขึ้นให้ส่วนกลางได้รับทราบ

4. หน้าที่ในระบบของการแบ่งอำนาจในทางการปกครอง

หน้าที่ของข้าหลวงแห่งรัฐในขอบเขตของการแบ่งอำนาจแต่เดิมนั้นไม่ได้มีกำหนดไว้ชัดเจนพอ เช่น มีระบุอยู่ในกฎหมายบางฉบับที่กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของข้าหลวงแห่งรัฐบางด้านโดยเฉพาะ เป็นต้น ดังนั้น ในกฎหมายฉบับวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 1992 เป็นกฎหมายกำหนดแนวทางการปกครองส่วนภูมิภาคแห่งรัฐ จึงได้กำหนดลักษณะของการแบ่งอำนาจให้ชัดเจนขึ้น และระดับการแบ่งอำนาจมีมากขึ้น กล่าวคือ

การแบ่งอำนาจเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในกฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวกับความผูกพันของรัฐ การเน้นฐานะและบทบาทของผู้แทนรัฐในระดับมณฑลที่เป็นการแบ่งอำนาจมากขึ้น เช่น ผู้แทนแห่งรัฐในระดับมณฑลจะเป็นผู้บังคับบัญชาเหนือฐานะผู้แทนแห่งรัฐในระดับเคปาร์ตมอนด์ในการดำเนินนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการใช้ที่ดิน เป็นการเน้นระบบการแบ่งอำนาจที่มีขั้นตอนการบังคับบัญชาตามสายงาน

การดำเนินงานในส่วนภูมิภาคจะมีขอบเขตความรับผิดชอบในแต่ละระดับ โดยชัดเจน เช่น การวางแผนอยู่ในระดับมณฑล การกำหนดวงดุการใช้จ่ายเงินงบประมาณและการจัดทำหรือดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลให้เป็นผล หรือระดับของการดำเนินงานในระดับเคปร้ตมองต์และอาร์รองคิสมองต์ ติดตามการดำเนินงานในระดับปลายทาง จะเห็นได้ว่าเป็นการทำงานที่มีขั้นตอนสอดคล้องต่อเนื่องกันทุกระดับลงมา ตลอดจนกำหนดวิธีการโอนงานระหว่างหน่วยการปกครองส่วนกลางมาสู่ส่วนภูมิภาคให้ชัดเจนขึ้นด้วย (Gruber, 1986)

4.2 การแบ่งแยกความรับผิดชอบในระหว่างหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ของส่วนท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ของส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันอาจแบ่งออกได้เป็น 6 ด้านด้วยกัน

คือ

1. การวางแผน และพัฒนา
2. ดูแลการขยายตัวเขตเมือง
3. การเคหะ
4. การศึกษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
5. บริการสังคม
6. การคมนาคมขนส่ง

ระดับคอมมูน

1. ในด้านการวางแผนพัฒนา

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1982 เป็นต้นมา หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นระดับคอมมูนถูกกำหนดให้มีส่วนในการเสนอความเห็นให้คำปรึกษาในแผนพัฒนาระดับชาติ

โดยนายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้งตัวแทนจากคอมมูนขนาดเล็กให้เข้าร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาในระดับสภาทั่วไปด้วย แต่ถ้าเป็นคอมมูนขนาดใหญ่ มีประชากรเกินกว่าแสนคนขึ้นไป สภามณฑลจะต้องขอคำปรึกษาจากสภาคอมมูนนั้นๆ โดยตรง หรือในกรณีที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับคอมมูนจะรวมกลุ่มเพื่อเสนอโครงการร่วมกันก็ทำได้

จะเห็นได้ว่ากระบวนการวางแผนพัฒนาดังกล่าวนี้เป็นการปรับปรุงทั้งในด้านการกระจายอำนาจและการวางแผนพัฒนาทั้งสองด้านในขณะเดียวกัน

2. ในด้านการขยายตัวของเมือง

นับว่าเป็นความก้าวหน้าในระดับท้องถิ่นอีกด้านหนึ่งนั่นก็คือ ถือว่าการดูแลการขยายตัวของเมืองอย่างเป็นระบบนั้นเป็นผลประโยชน์ส่วนท้องถิ่น คอมมูนสามารถดูแลปรับปรุงในรายละเอียดของแผนการขยายตัวของเมืองในระดับคอมมูนได้ เช่น กำหนดแผนหลักที่เกี่ยวกับการใช้ที่ดิน กำหนดบริเวณพื้นที่สีเขียว กำหนดบริเวณการจัดบริการสาธารณะที่จำเป็นเช่น สถานีขนส่ง การขยายตัวของแหล่งที่อยู่อาศัย เป็นต้น

การกำหนดแผนการขยายตัวของเมืองดังกล่าวหน่วยงานของรัฐและผู้แทนแห่งรัฐจะต้องประสานงานกับระดับท้องถิ่น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาสอดคล้องตรงกัน เช่น รัฐสามารถกำหนดลักษณะบริการของรัฐ บริเวณที่ควรจัดตั้งโครงการหรือที่ทำการของหน่วยงานของรัฐ โดยอาศัยข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากระดับท้องถิ่นประกอบด้วย และการจัดทำแผนการขยายเมืองก็จะทำในระดับรัฐหรือรัฐบาลกลาง

ในระดับของการดำเนินนโยบายตามพัฒนานายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ควบคุมการใช้ที่ดินให้เป็นไปตามแผนการใช้ที่ดิน ซึ่งถูกกำหนดเอาไว้แล้วและเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาการขยายตัวของเมืองซึ่งเป็นแผนระดับชาติหรือแผนหลักนั่นเอง

3. ในด้านการเคหะ

คอมมูนและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นระดับคอมมูนเป็นผู้กำหนดโครงการด้านการเคหะ เช่น โครงการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่อยู่อาศัยของตนเองหรือมีที่อยู่ ในสภาพที่ไม่เหมาะสมต่างๆ หน่วยการปกครองระดับคอมมูนจะเป็นผู้กำหนดลำดับ ปัญหาความจำเป็นในการเรื่องการเคหะในเขตพื้นที่ของตนมาสู่ระดับมณฑลและเสนอ ต่อผู้แทนแห่งรัฐระดับมณฑล เพื่อจัดสรรโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือของรัฐให้กับ ท้องถิ่นตามลำดับต่อไป

4. ในด้านการศึกษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

หน่วยการปกครองระดับคอมมูนสามารถจัดทำโครงการฝึกงานหรือฝึก อาชีพพร่วมกันได้ตามความต้องการของท้องถิ่นโดยตรง และอาจประสานโครงการร่วม กันในระดับมณฑลได้ด้วยคอมมูนต่างๆ อาจมีข้อตกลงร่วมกันในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบ รรมหรือศูนย์ฝึกอาชีพระดับมณฑลก็ได้

คอมมูนมีอำนาจหน้าที่ดูแลในด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ก่อนแล้ว อำนาจหน้าที่ในด้านการศึกษาของคอมมูนก็คือการจัดสร้างโรงเรียน จัดวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งที่ฝึกอบรมของครูด้วย ในปัจจุบันหน่วยการปกครองระดับคอมมูนสามารถสร้าง โรงเรียนระดับอนุบาลได้ แต่จะต้องขอความเห็นจากข้าหลวงแห่งรัฐด้วย

เช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนภาคพิเศษ เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการศึกษา การกีฬา และการส่งเสริมวัฒนธรรม ซึ่งคอมมูนก็สามารถจัดให้ขึ้นได้เช่น กัน

บริการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและคอมมูนสามารถจัดทำ ได้เอง ได้แก่ การจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน และการจัดให้มีห้องสมุดประชาชนใน ส่วนท้องถิ่น

นอกจากนั้น คอมมูนยังสามารถจัดให้มีการเรียนการสอนด้านศิลปวัฒน- ธรรมได้ด้วย เช่น การแสดงดนตรี การแสดงละคร ระบาย โดยที่ระดับรัฐจะเป็นผู้กำหนด มาตรฐานของหลักสูตรการจัดการเรียนในภาคพิเศษเหล่านี้ไว้ให้

คอมมูนสามารถจัดตั้งศูนย์ข้อมูล หรือศูนย์สารสนเทศ หมายถึง การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐานสำคัญต่างๆ ของส่วนท้องถิ่นไว้ได้ด้วย

5. การบริการด้านการขนส่งคมนาคม

คอมมูนสามารถจัดบริการรถโดยสารหรือรถประจำทางภายในเขตชุมชนเมืองได้ ในขณะที่เคปาร์ตมองต์จะดูแลรถประจำทางนอกเขตตัวเมือง

สำหรับบริการขององค์การรถไฟนั้น การจัดเส้นทางเดินรถ สถานีหยุดรถซึ่งผ่านเขตคอมมูนต่างๆ นั้นก็ต้องปรึกษาขอความเห็นจากคอมมูนนั้นๆ ด้วย

นอกจากนี้ คอมมูนขนาดใหญ่ มีประชากรหนาแน่นก็อาจจัดบริการรถโดยสารระบบอื่นๆ ได้ เช่น รถราง รถรางไฟฟ้า รถเมล์ไฟฟ้า หรือรถไฟใต้ดิน ได้เช่นกัน แต่ระบบบริหารเหล่านี้ต้องใช้เงินลงทุนสูง ต้องพิจารณาเปรียบเทียบถึงผลประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ รวมทั้งรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออย่างน้อยเพียงไรด้วย ท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ด้วย และไม่อาจจัดทำขึ้นมาได้โดยง่าย เช่น การจัดบริการรถโดยสารในปารีสนั้น (ไม่ใช่บริการที่มีรายได้พอเลี้ยงตนเองได้) ผู้ใช้บริการจ่ายเพียงหนึ่งในสามของค่าใช้จ่ายจริงเท่านั้น

6. บริการอนามัยและสาธารณสุข

ได้แก่การจัดตั้งศูนย์บริการสังคม เช่น ศูนย์ดูแลเด็กอ่อน บริการรับเลี้ยงเด็ก การจัดบริการพยาบาลตามบ้าน ดูแลคนชรา คนพิการ ร้านอาหารราคาถูกรวมทั้งบ้านพักคนชราด้วย

ในบางคอมมูน จะจัดบริการอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยได้รับเงินจากกองทุนการศึกษาในระดับโรงเรียน หรือจัดกิจกรรมภาคฤดูร้อน เช่น ค่ายพักแรมเยาวชน การจัดค่ายพักแรมเล่นกีฬาฤดูหนาว เป็นต้น

ในด้านบริการสาธารณสุข คอมมูนอาจจัดให้มีหน่วยงานสาธารณสุขโดยมีงบประมาณของตนเองหรือร่วมกับคอมมูนอื่นจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าวร่วมกันได้ แต่

บริการดังกล่าวนี้จะจัดทำในระดับเดปาร์ตเมนต์มากกว่า รวมทั้งการจัดตั้งสถานีอนามัย ซึ่งคอมมูนสามารถเสนอให้หน่วยงานระดับรัฐจัดให้มีขึ้นได้

ระดับเดปาร์ตเมนต์

การส่งเสริมระบบการกระจายอำนาจให้มากขึ้นนั่นก็คือ การเปิดโอกาสให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในนโยบายระดับชาติมากขึ้น ดังนั้นอำนาจหน้าที่และกิจกรรมหลายส่วนที่เคยจัดทำในระดับรัฐ โดยลำพังจึงได้รับการขยายขอบเขตให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมมากขึ้น หน่วยการปกครองระดับเดปาร์ตเมนต์ก็ได้รับการโอนอำนาจหน้าที่รับผิดชอบให้มากขึ้นด้วยเช่นกันกับระดับคอมมูน แม้ว่าเมื่อพิจารณาจากขนาดพื้นที่แล้ว เดปาร์ตเมนต์จะมีพื้นที่กว้างขวาง มีประชากรจำนวนมากกว่า ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประชากรในเดปาร์ตเมนต์กับหน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับเดปาร์ตเมนต์จะไม่ใกล้ชิดมากเท่ากับระดับคอมมูนก็ตาม แต่ในแง่ของการขยายระดับการกระจายอำนาจมาสู่ท้องถิ่นแล้ว เดปาร์ตเมนต์ก็ได้รับการขยายบทบาทมากขึ้นเช่นเดียวกัน ขอบเขตความรับผิดชอบที่สำคัญในระดับคอมมูน ได้แก่ การดูแลการขยายตัวของเมือง ในขณะที่ความรับผิดชอบที่สำคัญ ในระดับเดปาร์ตเมนต์นั้น ได้แก่ การอนามัยและการบริการสังคม

1. ในด้านการวางแผนพัฒนา

เดปาร์ตเมนต์มีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาร่วมกับระดับรัฐ โดยจะต้องประสานงานในระดับมณฑลด้วย ดังนั้น แผนพัฒนาดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากระดับเดปาร์ตเมนต์โดยตรงร่วมอยู่ด้วย

แผนพัฒนาดังกล่าวนี้รวมถึงการกำหนดนโยบายการใช้ที่ดิน เช่น บริเวณป่า บริเวณสวนสาธารณะ การควบคุมการใช้ที่ดิน เป็นต้น

2. ในด้านการขยายเขตเมือง

แม้ว่าบทบาทสำคัญจะอยู่ที่ระดับคอมมูน แต่ในระดับเคปาร์ตมองต์ซึ่งดูแลนโยบายระดับพื้นที่ที่กว้างกว่า ผลประโยชน์ส่วนรวมระดับเคปาร์ตมองต์ก็ต้องได้รับการพิจารณาก่อนผลประโยชน์ในระดับคอมมูน และโดยเฉพาะการดูแลปกป้องบริเวณพื้นที่สีเขียวที่ เคปาร์ตมองต์ จะมีขอบเขตอำนาจเป็นพิเศษกว่าระดับคอมมูน

ในกรณีที่มีพื้นที่เพื่อการพักผ่อนสาธารณะที่คาบเกี่ยวคอมมูนหลายแห่งด้วยกัน เคปาร์ตมองต์ก็จะเป็นผู้ดูแลรักษาพื้นที่ดังกล่าวมิให้ถูกบุกรุกหรือทำลายหรือปิดกั้นทางเดินสาธารณะ

3. ในด้านการเคหะ

เคปาร์ตมองต์จะเป็นหน่วยงานที่จัดลำดับความจำเป็นก่อนหลังในโครงการด้านการเคหะ แต่การจัดสรรงบประมาณของรัฐจะอยู่ที่ผู้แทนแห่งรัฐ สภาท้องถิ่นระดับเคปาร์ตมองต์มีบทบาทในลักษณะการให้ข้อคิดเห็น หรือคำปรึกษาตามที่ได้รับการขอร้องรวมทั้งให้ความเห็นในโครงการที่จะจัดทำในระดับมณฑลได้ด้วย

4. ในด้านการฝึกอบรมและการฝึกอาชีพ

บทบาทของเคปาร์ตมองต์ในด้านนี้ก็คือ การเสนอโครงการให้ระดับมณฑลจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมหรือ ศูนย์ฝึกอาชีพ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบในระดับมณฑลที่จะตัดสินใจและดำเนินการ

ความรับผิดชอบในด้านการศึกษาระดับเคปาร์ตมองต์นั้น คือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แต่การจัดตั้งวิทยาลัยดังกล่าวก็ต้องขอความเห็นจากระดับคอมมูนด้วยเช่นกัน งบประมาณในโครงการเช่นนี้อยู่ในความรับผิดชอบของเคปาร์ตมองต์ซึ่งอาจจัดทำร่วมกับเคปาร์ตมองต์อื่นๆ ก็ได้

ในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม เช่นการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เคปาร์ตมองต์ก็มีบทบาทเช่นเดียวกับระดับคอมมูน แต่เจ้าหน้าที่หรือ

นักวิชาการในศูนย์เหล่านี้ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณของรัฐ และอาจมีฐานะเป็นข้าราชการของรัฐก็ได้

5. การคมนาคมขนส่ง

เคปาร์ตมอนด์เป็นผู้จัดทำโครงการเส้นทางคมนาคมขนส่งระดับเคปาร์ต มอนด์ โดยขอความเห็นจากระดับคอมมูนด้วย รวมทั้งการจัดรถโดยสารประจำทางนอกเขตตัวเมือง ในด้านเส้นทางรถไฟเคปาร์ตมอนด์มีหน้าที่ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับเส้นทางผ่าน สถานีรับ-ส่งผู้โดยสาร และการปิด-เปิดเส้นทางรถไฟ เป็นต้น

6. ในด้านการอนามัยและการบริการสังคม

การปรับปรุงระบบการกระจายอำนาจฝรั่งเศสในปัจจุบันได้เน้นให้เคปาร์ตมอนด์มีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมากในด้านการอนามัยและการบริการสังคม ความรับผิดชอบของรัฐในด้านนี้ยังคงมีเพียงการดูแลผลกระทบที่เป็นส่วนรวมเท่านั้น เช่น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ หรือเป็นเพียงกลุ่มบุคคลที่มีสถานภาพพิเศษ โดยเฉพาะ เป็นต้น

เคปาร์ตมอนด์จะรับผิดชอบเงินสวัสดิการสังคมต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ เช่น การบริการสวัสดิการช่วยเหลือแม่ เด็ก คนชรา คนพิการ สถานพักฟื้น เป็นต้น สภาท้องถิ่นจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับเงินสังคมสงเคราะห์ โดยจะพิจารณาถึงฐานะทางการเงินในระดับท้องถิ่นซึ่งรับผิดชอบการส่งจ่ายเงินดังกล่าว

นอกจากนั้น เคปาร์ตมอนด์ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดตั้งหน่วยงานทางด้านสังคมสงเคราะห์ต่างๆ ได้ เช่น จัดการศึกษาภาคพิเศษ การส่งเสริมอาชีพของคนพิการ การศึกษาผู้ใหญ่ สถานสงเคราะห์คนชรา หอพักสำหรับคนทำงานวัยรุ่น โดยที่ประธานสภาท้องถิ่นจะเป็นผู้พิจารณาเงินช่วยเหลือแก่หน่วยงานเหล่านี้ในแต่ละปีด้วย

ในด้านการอนามัย บทบาทสำคัญระดับเคปาร์ตมอนด์ ก็คือ การป้องกันและปราบปรามโรคติดต่อทั้งคนและสัตว์ เช่น การฉีดวัคซีน รวมทั้งการป้องกันโรคที่เป็นอันตรายต่างๆด้วย

เมื่อเดปาร์ตเมนต์มีบทบาทในด้านการสาธารณสุขและการบริการสังคมมากขึ้น รัฐก็จำเป็นต้องออกระเบียบในการจัดสรรเงินงบประมาณ และบุคลากรแก่ท้องถิ่นให้มากขึ้นตามสัดส่วนของงานที่ท้องถิ่นได้รับเพิ่มขึ้น ในระดับท้องถิ่นก็เช่นเดียวกันเมื่อเดปาร์ตเมนต์และคอมมูนจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในด้านดังกล่าวนี้มากขึ้น เดปาร์ตเมนต์ก็จะต้องจัดสรรเงินให้กับคอมมูนด้วยตามขอบเขตของความรับผิดชอบที่คอมมูนจะต้องดูแล

การออกกฎหมายเพื่อจัดสรรความรับผิดชอบในปริมาณงานและปริมาณเงินให้กับท้องถิ่นไม่ได้กระทำในคราวเดียวกัน แต่จะค่อยๆ จัดระบบโองงานและเงินอย่างเป็นขั้นตอน ขอบเขตงานส่วนท้องถิ่นเหล่านี้จึงมิได้อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใดเท่านั้น แต่มาจากกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ หลายส่วนด้วยกันทยอยกันมาเรื่อยๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลักที่ได้วางเอาไว้ โดยอาจจัดตั้งคณะกรรมการประสานงาน เพื่อดูแลให้การจัดสรรงานและเงินให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

ระดับมณฑล

เมื่อมณฑลกลายเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นอีกระดับหนึ่ง ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของมณฑลจึงมิได้จำกัดอยู่เฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับ ภูมิภาคเท่านั้นแต่ได้ขยายบทบาทไปสู่ด้านอื่นๆ เช่นเดียวกับเดปาร์ตเมนต์และคอมมูนยิ่งกว่านั้นบทบาทของมณฑลซึ่งเคยมีในลักษณะการให้คำปรึกษาหรือข้อคิดเห็นเท่านั้นก็ได้เปลี่ยนเป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลค่าใช้จ่ายและงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ในระดับมณฑล ทั้งยังมีอำนาจในการออกระเบียบบังคับต่างๆ ในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบระดับมณฑลด้วย เช่น การออกระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับสวนสาธารณะ รถโดยสารประจำทาง การประหยัดพลังงาน การค้นคว้าวิจัยทางด้านเทคโนโลยี และการท่องเที่ยว เป็นต้น

1. การวางแผนและการจัดการที่ดิน

มณฑลมีหน้าที่ให้คำปรึกษาในโครงการพัฒนาต่างๆ ในระดับคอมมูนและ โดยเฉพาะพื้นที่คาบเกี่ยวในเคปาร์ตมอนด์หลายแห่งด้วยกัน เช่น โครงการที่ครอบคลุม เขตป่าหรือเขตอนุรักษ์ธรรมชาติ

2. ในด้านการขยายเขตเมือง

มณฑลจะสามารถเสนอหรือให้คำปรึกษาในการวางระเบียบกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการขยายเขตเมือง รวมทั้งกำหนดแผนหลัก แผนการใช้ที่ดินซึ่งคอมมูนเป็นผู้ดำเนินการและการรวมคอมมูนด้วย

เนื่องจากมณฑลมีความรับผิดชอบกว้างกว่าคอมมูน ดังนั้น คอมมูนจึงต้องดำเนินโครงการโดยไม่ขัดต่อแผนหลักที่จัดทำในระดับมณฑล โดยเฉพาะบทบาทของมณฑลนั้นจะดูแลในระดับผลประโยชน์โดยรวม และทัศนียภาพของพื้นที่มิให้ขัดแย้งเสียหายได้ นอกจากนี้ ในส่วนของข้าหลวงแห่งรัฐเองก็จะมีหน่วยงานที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ หรือสถาปนิกผังเมือง เพื่อให้ความเห็นกับหน่วยงานของรัฐอีกส่วนด้วย

ในบางโครงการของรัฐบาล เช่น โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเล ก็ต้องขอความเห็นจากระดับมณฑลด้วยเช่นกัน

ฉะนั้น บทบาทสำคัญของมณฑลในเรื่องการขยายเขตเมืองจึงเป็นไปในลักษณะของการให้คำปรึกษา

3. ในด้านการเคหะ

มณฑลมีบทบาทในลักษณะของการประสานนโยบายระหว่างหน่วยการปกครองท้องถิ่นต่างระดับกัน กล่าวคือมณฑลจะเป็นผู้ลำดับความสำคัญของโครงการเมื่อได้รวบรวมความเห็นจากระดับเคปาร์ตมอนด์ คอมมูน และหน่วยงานในฝ่ายต่างๆ มาแล้ว จึงนำมากำหนดเป็นนโยบายด้านการเคหะในส่วนท้องถิ่นขึ้นและรัฐจะกำหนดนโยบายและงบประมาณสนับสนุนในด้านนี้อีกชั้นหนึ่ง

ในขณะเดียวกันนั้น มณฑลก็จะดูแลในเรื่องสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยด้วย เช่น การปรับปรุงคุณภาพของที่อยู่อาศัย การปรับปรุงสภาพชุมชน, การจัดที่ดินเพื่อการปลูกสร้าง เป็นต้น

การจัดสรรงบประมาณของรัฐในด้านการเคหะนี้จะคำนึงถึงสัดส่วนความรับผิดชอบระหว่างรัฐและท้องถิ่น ข้าหลวงแห่งรัฐในระดับมณฑลจะเป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้กับเคปาร์ตเมนต์โดยได้รับความเห็นจากสภาท้องถิ่นระดับมณฑลรวมทั้งยึดแนวทางการจัดลำดับความสำคัญซึ่งมณฑลเป็นผู้จัดทำไว้ด้วย

4. การฝึกอาชีพและการฝึกงาน

นับเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญอยู่ที่ระดับมณฑลอีกด้านหนึ่ง ในลักษณะที่เป็นความร่วมมือกันระหว่างรัฐและมณฑล รัฐจะมีบทบาท 4 ประเด็นที่ชัดเจนคือ

1. การจัดฝึกอาชีพในระดับที่กว้างขวางกว่าระดับมณฑล เช่น เกี่ยวข้องกับการฝึกงานในหลายมณฑลด้วยกัน
2. การฝึกงานในโครงการที่สำคัญเป็นอันดับพิเศษ
3. เป็นเรื่องของการศึกษาหรือการทดลองงาน
4. ประสานงานในระดับชาติ

นอกเหนือจากขอบเขตอำนาจรัฐใน 4 ประการข้างต้นนี้แล้วจะเป็นบทบาทที่มณฑลมีอำนาจหน้าที่จัดทำได้ รวมทั้งการจัดทำแทนรัฐในอีกสองประการด้วย ก็คือ

1. จัดตั้งศูนย์ฝึกงาน โดยมณฑลสามารถมีข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในภาครัฐ และเอกชน จัดตั้งศูนย์ฝึกงานได้ เมื่อได้รับข้อเสนอว่าเป็นความต้องการที่มีอยู่ในเขตพื้นที่นั้น
2. มณฑลสามารถออกระเบียบบังคับใช้เกี่ยวกับโครงการฝึกอาชีพหรือฝึกงานโดยรวบรวมความคิดเห็นจากหน่วยการปกครองในระดับล่างขึ้นมาด้วย แต่แนวทางในการออกระเบียบจะต้องไม่ขัดกับแผนในระดับชาติด้วย การออกระเบียบเช่นนี้มี

ลักษณะเสมือนข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน หรือฝึกอาชีพ

ความรับผิดชอบในด้านการศึกษาโดยตรงนั้นมณฑลมีอำนาจหน้าที่ดูแลการจัดระบบการศึกษาในระดับวิทยาลัยและอาชีวศึกษา ทั้งนี้จะต้องปรึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

ความรับผิดชอบในส่วนท้องถิ่นของมณฑลในการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดให้มีวิทยาลัยหรือสถานศึกษา, ดูแลการก่อสร้าง, การจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์การศึกษา, ค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง และการจัดการศึกษาหลักสูตรพิเศษ หรือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วยและเป็นความรับผิดชอบที่ไม่ได้อยู่ในส่วนค่าใช้จ่ายของรัฐ ส่วนเงินเดือนหรือค่าตอบแทนสำหรับครูนั้นเป็นส่วนที่รัฐรับผิดชอบ มณฑลบางแห่งจัดให้มีวิทยาลัยด้านการเกษตร, การเดินเรือ โดยเป็นวิทยาลัยของส่วนท้องถิ่นด้วย

ในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม มณฑลจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม, การสันตนาการ, การกีฬา โดยจัดเสริมหลักสูตรการศึกษา หรือ จัดเป็นโครงการพิเศษ โดยเฉพาะ เช่น เปิดสอนด้านศิลปะโดยเฉพาะ ก็ได้

ในด้านการสื่อสาร มณฑลอาจจัดรายการเผยแพร่ข่าวสารทางวิทยุและโทรทัศน์โดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองได้

5. ในด้านการคมนาคมขนส่ง

มณฑลมีอำนาจหน้าที่ดูแลการจัดบริการรถโดยสารทั้งทางถนนและทางรถไฟด้วย

ทางถนน มณฑลจะดูแลการบริการรถโดยสารระหว่างเมืองไม่ใช่รถประจำทางภายในเขตชุมชนเมืองแต่ต้องประสานงานร่วมกับสภาท้องถิ่นระดับเคปาร์ตมอนด์ด้วยเพื่อมิให้ขัดกับผลประโยชน์ในระดับเคปาร์ตมอนด์ แต่มณฑลจะดูแลประสานประโยชน์ในระดับรัฐและในจุดที่ต่อเนื่องจากระดับเคปาร์ตมอนด์ขึ้นมา

การจัดบริการในเส้นทางรถไฟก็เช่นกัน มณฑลจะดูแลประสานงานกับองค์การรถไฟเพื่อให้การบริการรถไฟเป็นประโยชน์ต่อมณฑลอย่างแท้จริง รวมทั้งเป็นผู้

ประสานงานกับระดับเคปาร์ตเมนต์ในเรื่องนี้ด้วย มณฑลสามารถเสนอแนะโครงการจัดบริการรถไฟห้องปรับอากาศไฟฟ้าพิจารณาโดยชี้ให้เห็นว่าจะเกิดผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่นได้อย่างไร รวมทั้งเสนอแนะการจัดบริการเดินรถที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อมณฑลได้ด้วย

ในเส้นทางคมนาคมทางน้ำ มณฑลสามารถจัดให้มีเส้นทางคมนาคมทางน้ำได้ โดยเสนอให้รัฐประกาศกฎหมายให้ท้องถิ่นเป็นผู้จัดให้มีการคมนาคมทางน้ำเองได้ รวมทั้งทำเรือเส้นทางเดินเรือ และการจัดบริการเรือโดยสารด้วย หรือท้องถิ่นจะกำหนดให้ภาคเอกชนดำเนินการก็ได้

ในขอบเขตทางน้ำ ยังรวมถึงการประมงจับสัตว์น้ำริมฝั่งน้ำ ซึ่งท้องถิ่นสามารถดูแลและบำรุงรักษาเองได้ ยกเว้นทำเรือเดินทะเล ซึ่งมณฑลไม่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแล

ส่วนการคมนาคมทางอากาศมณฑลอาจจัดสร้างสนามบิน หรืออนุญาตให้สร้างสนามบินเอกชนเองได้ รวมทั้งควบคุมดูแลการจัดระบบสนามบินและการใช้สนามบินเหล่านั้นด้วย รัฐสามารถมีข้อตกลงร่วมกับท้องถิ่นในการจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดบริการสนามบินได้

โดยสรุปแล้ว ในปัจจุบันนี้ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบส่วนท้องถิ่นในฝรั่งเศสมีลักษณะเปิดกว้างเกือบจะครอบคลุมในทุกด้าน และได้รับโอนอำนาจมาจากระดับรัฐกว้างขวางมากขึ้น

ข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ การขยายบทบาทส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับจะเน้นหนักไปคนละด้าน โดยเฉพาะกล่าวคือ ระดับคอมมูนจะมีบทบาทที่เน้นหนักไปในเรื่องการขยายตัวของเขตเมือง ระดับเคปาร์ตเมนต์เน้นหนักในบทบาทดูแลการด้านบริการสังคม และระดับมณฑลจะเน้นหนักในบทบาททางด้านเศรษฐกิจ

นอกจากนั้น ในการดำเนินงานระดับต่างๆ จะมีลักษณะความสัมพันธ์ในเชิงการประสานงานซึ่งกันและกันมากขึ้น แทนที่จะเป็นการแบ่งแยกความรับผิดชอบออกจากกันในลักษณะต่างคนต่างทำ การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในแต่ละด้านจะกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น หรือระหว่างหน่วย

การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง ให้ต้องประสานความเข้าใจในระดับต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอนขึ้นมาด้วย การดำเนินงานส่วนท้องถิ่นจึงประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ เป็นไปโดยอิสระ, แลกเปลี่ยนความเข้าใจความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และ เป็นไปในลักษณะของการตกลงร่วมกัน

5. การคลังท้องถิ่นในประเทศฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศสมีปัญหาด้านการคลังในลักษณะที่คล้ายกับประเทศอื่นอีกหลายประเทศในแง่ที่ว่างงบประมาณของท้องถิ่นส่วนใหญ่ผูกพันอยู่กับงบประมาณของส่วนกลางและนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ แม้ว่าฝรั่งเศสจะได้พยายามเปลี่ยนแปลงระบบทางการคลังหลายประการเพื่อให้ท้องถิ่นมีอำนาจในทางการคลังมากขึ้นและมีฐานะทางการคลังที่เป็นอิสระมากขึ้นก็ตามแต่การโอนอำนาจทางการคลังเหล่านั้นก็ไปจากนโยบายของส่วนกลางเป็นหลัก

จะสังเกตได้ว่ารัฐและท้องถิ่นมีความผูกพันทางการคลังมากเพียงไร ขอบเขตอำนาจทางการคลังส่วนท้องถิ่นก็ยังมีจำกัดมากขึ้นตามไปด้วย การขยายการกระจายอำนาจให้มากขึ้นในฝรั่งเศสจึงพยายามเลือกวิธีการที่โอนอำนาจทางการคลังที่มีข้อผูกมัดน้อยที่สุด ไปให้ท้องถิ่น เช่น การจัดสรรเงินอุดหนุนในลักษณะทั่วไปให้มากขึ้น แทนที่การให้เงินช่วยเหลือในลักษณะเฉพาะกิจหรือจัดสรรเงินอุดหนุนในงบประมาณการกระจายอำนาจโดยเฉพาะ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การจัดสรรงบประมาณในส่วนท้องถิ่นในประเทศฝรั่งเศสก็ยังคงคำนึงถึงปัญหาที่มีลักษณะพิเศษอีกบางประการ คือ

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีอยู่นั้น แม้จะมีรูปแบบอย่างเดียวกัน แต่ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากรในหน่วยการปกครองต่างๆ ไม่เท่าเทียมกัน การจัดสรรงบประมาณในลักษณะการคำนวณเฉลี่ยจึงไม่เหมาะสม เช่น คอมมูนมีประชากรตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไปจนถึงบางเขตที่มีประชากรจำนวนล้านคนขึ้นไป หรือ เดปาร์ตมองต์และมณฑล ในแต่ละแห่งมีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันไปอย่างมาก เช่นนี้เป็นต้น

2. เป้าหมายและความจำเป็นในทางการคลังของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีแตกต่างกันและขยายขอบเขตออกไปกว้างขวาง การกำหนดลำดับความจำเป็นทางการคลังของหน่วยการปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่งจึงไม่เหมือนกัน เช่น จัดสรรโดยคำนึงถึงหลักความเสมอภาคกัน หรือเน้นถึงการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า และการดำเนินนโยบายทางการคลังควรเน้นไปในด้านใดมากกว่ากัน เช่นนี้เป็นต้น

3. การปรับปรุงระบบการกระจายอำนาจใหม่ในประเทศฝรั่งเศสทำให้ต้องปรับปรุงระบบการคลังให้เหมาะสมกับฐานะของหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการขยายบทบาทมากขึ้นด้วย รัฐต้องโอนอำนาจทางการคลังบางส่วนให้กับท้องถิ่นตามสัดส่วนการกระจายอำนาจใหม่ที่ท้องถิ่นได้รับเพิ่มมากขึ้น ฉะนั้น ในขณะที่รัฐมีภาระในการดูแลความสมดุลย์ในทางการคลังของรัฐ แต่ก็จะต้องพยายามมิให้ท้องถิ่นต้องอยู่ในฐานะที่ต้องพึ่งพารัฐจนสูญเสียอำนาจในการดูแลงบประมาณของตนเองไปด้วย

ตารางเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นในประเทศฝรั่งเศส

ประเภทภาษีท้องถิ่น	ปีที่จัดเก็บได้ (คิดเป็นพันล้านฟรังก์)			
	1987	1988	1989	1990
ภาษีการประกอบอาชีพ	64	68	74	84
ภาษีที่อยู่อาศัย	39	41	44	47
ภาษีที่ดินไม่มีสิ่งปลูกสร้าง	36	39	42	45
ภาษีที่ดินมีสิ่งปลูกสร้าง	7	7	7	8
รวม	146	155	167	184

(Moreau, 1992)

5.1 ภาษีท้องถิ่น

5.1.1 ภาษีทางตรง

ภาษีท้องถิ่นนับเป็นรายได้ทางตรงของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่าท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บภาษีได้เอง และมีอำนาจในการอภิปราย ลงมติ และ กำหนดอัตราภาษีเหล่านี้ได้ ภาษีท้องถิ่นเหล่านี้ได้แก่

1.1.1 ภาษีที่ดินมีสิ่งปลูกสร้าง เก็บจากเจ้าของที่ดินและผู้ครอบครองที่ดิน การปลูกสร้างในที่ดินดังกล่าวอาจแบ่งได้เป็นสามลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นที่อยู่อาศัย เป็นที่ทำการค้า และเป็นที่พักประกอบการอุตสาหกรรม ที่ดินที่จะได้รับการยกเว้นภาษี ได้แก่ อาคารที่ทำการของหน่วยงานของรัฐ ศาสนสถาน และสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ในการเกษตร บางครั้งก็มีการยกเว้นภาษีในลักษณะชั่วคราว เช่น ที่ดินอยู่ระหว่างการก่อสร้างใหม่ อาคารสงเคราะห์ที่เพิ่งเปิดดำเนินการ รวมทั้งการยกเว้นภาษีสำหรับสถาน สงเคราะห์คนชรา อาคารมูลนิธิสงเคราะห์ทหารผ่านศึก หรือบ้านของคนชราที่อายุเกิน 75 ปี และเป็นผู้ได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีรายได้อยู่แล้ว

การเก็บภาษีที่ดินมีสิ่งปลูกสร้าง หรือ ภาษีโรงเรือนนี้ จัดเก็บเป็นรายปี การปรับอัตราภาษีที่ดินจะปรับในช่วงระยะเวลา 6 ปี

1.1.2 ภาษีที่ดินไม่มีสิ่งปลูกสร้าง เก็บจากเจ้าของที่ดินและผู้ครอบครองที่ดินเช่นกัน การยกเว้นภาษีในลักษณะชั่วคราว ได้แก่ ที่ดินที่ปลูกไม้ผลยืนต้นในช่วง 10 ปีแรกซึ่งเป็นช่วงที่ยังไม่ได้ผลประโยชน์เต็มที่ ที่ดินปลูกไม้เพื่อตัดขายในระยะเวลา 30 ปี ที่ดินเป็นบ่อน้ำที่เลี้ยงน้ำมานานเกิน 20 ปีแล้วหรือในกรณีที่มีการเพาะปลูก หรือการ ปศุสัตว์ ได้รับความเสียหายต่างๆ เกิดขึ้น ที่ดินที่ได้รับยกเว้นภาษีถาวร ได้แก่ ถนน แม่น้ำ และป่า รวมทั้งที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของรัฐ หรือของส่วนท้องถิ่น

1.1.3 ภาษีที่อยู่อาศัย เป็นภาษีที่เก็บจากผู้ครอบครองที่อยู่อาศัย ไม่ว่าจะในฐานะเจ้าของบ้าน ผู้เช่า หรือผู้ที่อยู่อาศัยโดยไม่เสียค่าเช่าก็ตาม ที่อยู่อาศัยดังกล่าวมีทั้ง ลักษณะห้องเดี่ยว บ้าน หรือบ้านและสำนักงานที่ทำการด้วยก็ตาม และยังรวมถึงที่อยู่

อาศัยในลักษณะที่เป็นรถตู้บนถนนที่ด้วย การคำนวณอัตราภาษีจะคิดจากอัตราค่าเช่า เป็นเกณฑ์

ข้อยกเว้น ได้แก่ โรงนาในชนบท นิติบุคคลบางประเภท เช่น หน่วยงานด้าน การศึกษา หรือกลุ่มบุคคลบางประเภท เช่น ทูตต่างประเทศ คนชราอายุ 75 ปีขึ้นไปซึ่งไม่ ได้เสียภาษีเงินได้แล้ว ผู้อยู่ในความอนุเคราะห์ขององค์การทหารผ่านศึก ผู้ไร้ความสามารถ เป็นต้น

1.1.4 ภาษีการประกอบอาชีพอิสระ เกิดจากการประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การ รับเงินเดือน หรือค่าจ้างประจำ เช่น ผู้ประกอบการค้า อุตสาหกรรม หรือ การประกอบ อาชีพอิสระต่างๆ

ข้อยกเว้น คือ ผู้ที่ทำงานเป็นข้าราชการ หรือลูกจ้างประจำของรัฐ และหน่วย การปกครองส่วนท้องถิ่น การทำเรือ เกษตรกร นักหนังสือพิมพ์ คนขับรถแท็กซี่ ชาว ประมง ศิลปินวาดรูป นักประพันธ์เพลง ช่างฝีมืออิสระ คนงานเหมืองแร่ และอาชีพใน การบริการสังคมบางอย่าง การยกเว้นภาษีชั่วคราว ได้แก่ กิจการที่กำลังอยู่ระหว่างการ โยกย้าย หรือกำลังจัดตั้ง เป็นต้น

การลดหย่อนภาษีอาจมีได้สำหรับกลุ่มสหกรณ์เพื่อการเกษตร กิจการที่มี ลักษณะส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตร หรืองานฝีมือ หรืองานในลักษณะชั่วคราวตามฤดูกาลเท่านั้น

การคิดอัตราภาษีโดยคำนวณจากมูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ เช่น ที่ดิน ทำเลที่ตั้ง ลักษณะการผลิต วัสดุอุปกรณ์ และอสังหาริมทรัพย์ ต่างๆ จะเห็นได้ว่าเป็นฐานภาษีที่มี ลักษณะแน่นอนชัดเจนอยู่แล้ว (Gruber, 1986)

การเก็บภาษีท้องถิ่นทางตรงเหล่านี้ แม้ว่าจะเป็นอำนาจโดยเฉพาะของท้องถิ่นก็ตาม แต่ก็มีข้อจำกัดในทางกฎหมายบางประการในการจัดเก็บภาษีเหล่านี้ เช่น

1. ภาษีรายได้ที่ไม่ใช่เงินค่าจ้างประจำ หรือเงินเดือนประจำ การจัดเก็บ กำหนดให้เก็บได้ไม่เกินอัตราที่เคยเก็บในปีก่อนๆ รวมทั้งต้องไม่แตกต่างเป็นอย่าง มาก จากภาษีที่อยู่อาศัยที่จัดเก็บด้วย ทั้งนี้เพราะภาษีชนิดนี้เป็นภาษีที่เก็บจากการหารายได้ จากการประกอบอาชีพอิสระจึงไม่นิยมที่จะให้เก็บภาษีชนิดนี้ในอัตราที่สูงเกินไป อย่าง

ไรก็ตามภาษีส่วนนี้เป็นภาษีที่เก็บได้มากเป็นอันดับแรก คือ ประมาณครึ่งหนึ่งของภาษี ส่วนท้องถิ่น โดยคอมมูนเป็นผู้มีอำนาจจัดเก็บ

2. การเพิ่มภาษีที่อยู่อาศัยและภาษีที่ดินนั้น จะอยู่ในระดับเพดานสูงสุดได้ ไม่เกินสองเท่าของอัตราภาษีที่เก็บได้ในท้องถิ่นนั้นๆ ในปีก่อน และหรือไม่เกินสองเท่า ครึ่งของอัตราเฉลี่ยทั่วประเทศ รวมทั้งภาษีการประกอบอาชีพอิสระก็เช่นกัน ก็ต้อง กำหนดอัตราภาษีได้ไม่เกินสองเท่าของอัตราเฉลี่ยทั่วประเทศเช่นกัน

5.1.2 ภาษีทางอ้อม

ภาษีทางอ้อม เป็นภาษีซึ่งรัฐจัดเก็บให้กับท้องถิ่น โดยท้องถิ่นไม่ได้เป็นทั้งผู้ จัดเก็บเอง ภาษีทางอ้อมเหล่านี้ได้แก่ ภาษีสรรพสามิต เช่น ภาษีเครื่องดื่ม ภาษีการพนัน ภาษีป้ายโฆษณา ภาษีการละเล่นบางชนิด เช่น โรงบอว์ลิ่ง ภาษีที่พักสำหรับให้เช่า พักผ่อน เช่น โรงแรม ห้องเช่า สถานีสกี ภาษีรายได้แบ่งจากค่าบริการไฟฟ้าในเขต ท้องถิ่น ภาษีน้ำแร่ในเขตท้องถิ่น รวมทั้งรายได้จากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตล่าสัตว์ ด้วย อย่างไรก็ตาม ทั้งภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมก็ยังไม่พอสำหรับภาระราย จ่ายของท้องถิ่นที่มีอยู่ และจำเป็นต้องมีรายได้จากแหล่งอื่นเพิ่มเติมด้วย

5.2 เงินอุดหนุนจากรัฐ

5.2.1 กองทุนสมทบงบประมาณรายจ่ายประจำ

กองทุนสมทบงบประมาณรายจ่ายประจำ (Dotation Global defonctionnement-D.G.F) เงินส่วนนี้มักจะมีลักษณะที่เป็นการให้ความช่วยเหลือท้องถิ่นโดยทั่วไป การกำหนด เงินช่วยเหลือส่วนนี้กระทำโดยรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ แต่บางครั้งก็อาจกำหนดโดยหน่วย งานของรัฐหรือหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นต่างระดับกันก็ได้ เงินช่วยเหลือส่วนนี้จะ ถูกจัดตั้งในรูปกองทุนเพื่อสมทบในงบประมาณรายจ่ายประจำของท้องถิ่น

กองทุนส่วนนี้จัดสรรมาจากภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บได้ในแต่ละปี การจัดสรร เงินส่วนนี้จะกำหนดเป็นอัตราร้อยละต่อปีจากภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บได้ โดยรัฐสภาเป็นผู้ กำหนดอัตราร้อยละดังกล่าวซึ่งอาจจะไม่เท่ากันในแต่ละปี (ระหว่างร้อยละ 16-17 ต่อปี)

ลักษณะภาษีมูลค่าเพิ่มนั้นเป็นภาษีที่มีการปรับตัวตามสภาวะทางเศรษฐกิจ จึงมีแนวโน้มที่สูงขึ้นทุกปี ทำให้กองทุนส่วนนี้มีอัตราการเพิ่มมากขึ้นทุกปีด้วย (Moreau, 1992) เช่น

ค.ศ.	จัดสรรให้อัตราร้อยละ
1979	16.45
1980-81	16.386
1982	16.347

(Gruber, 1986)

จะเห็นได้ว่าการจัดสรรให้อัตราร้อยละนั้นมีจำนวนเกือบเท่าเดิม แต่เมื่อพิจารณาจากจำนวนเงินที่ได้รับแล้ว ก็จะพบว่าจำนวนเงินเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะจัดเก็บได้มากขึ้นนั่นเอง (เงินส่วนนี้ไม่ได้นับรวมเงินเดือนครู)

ค.ศ.	เงินที่จัดสรรให้กับกองทุนโดยประมาณ (พันล้านฟรังก์)
1979	32.708
1980	37.966
1981	45.022
1982	51.966
1983	56.560
1984	60.477
1985	63.610
1986	66.589
1987	70.025
1988	73.338
1989	80.147

1990	82.150
1991	83.322
(Moreau, 1992)	

การจัดสรรเงินกองทุนสมทบในงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะมีหลักเกณฑ์ในการคำนวณในการจัดสรรที่มีรายละเอียดหลายขั้นตอนทั้งในระดับคอมมูนและเดปาร์ตเมนต์ บางส่วนใช้เกณฑ์การจัดสรรให้เท่าเทียมกัน และบางส่วนใช้เกณฑ์พิเศษในการจัดสรรเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือหน่วยการปกครองบางแห่งที่มีฐานะทางการคลังยากจนกว่า หรือมีงบประมาณไม่เพียงพอ หรือมีประเด็นพิเศษ เช่น มีการรวมเขตเพื่อจัดทำกิจกรรมส่วนท้องถิ่นร่วมกัน หรือเป็นเขตโพ้นทะเล เป็นต้น

การจัดสรรกองทุนส่วนนี้ จะมีคณะกรรมการการคลังท้องถิ่น พิจารณาการจัดสรรเงินโดยเฉพาะ ประกอบด้วยผู้แทนจากวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร สภาท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรต่างๆ ระดับท้องถิ่น รวมทั้งผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย

5.2.2 กองทุนสมทบงบประมาณรายจ่ายการลงทุนส่วนท้องถิ่น

กองทุนสมทบงบประมาณรายจ่ายการลงทุนส่วนท้องถิ่น (Dotation global d'équipement-D.G.E) คือ งบประมาณที่รัฐจัดให้กับท้องถิ่นอีกลักษณะหนึ่ง เป็นงบประมาณที่จัดให้ตามนโยบายการปรับปรุงระบบการกระจายอำนาจใหม่ เพื่อแทนที่รายรับส่วนท้องถิ่นในลักษณะเงินช่วยเหลือจากรัฐ ซึ่งจะทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการใช้จ่ายเองโดยตรง

การจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ในระดับเดปาร์ตเมนต์จะแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นเงินสมทบเงินลงทุนของเดปาร์ตเมนต์โดยตรง (ประมาณร้อยละหกสิบ) และส่วนที่สองจะสมทบในโครงการก่อสร้างในเขตชนบท ซึ่งเดปาร์ตเมนต์เป็นผู้พิจารณาจัดสรรให้กับระดับคอมมูนเพื่อนำไปใช้ในการปฏิรูปที่ดิน หรือการพัฒนาเขตชนบท

ส่วนระดับคอมมูน การจัดสรรให้กับคอมมูนโดยตรงจะเน้นเฉพาะคอมมูนที่มีการรวมเขต และคอมมูนที่มีลักษณะพิเศษบางส่วน เช่น เขตท่องเที่ยว แหล่งน้ำแร่ ธรรมชาติ นอกจากนั้น ยังจะพิจารณาการลงทุนที่มีผลผูกพันคอมมูนหลายแห่งด้วยกัน ทั้งนี้ จะพิจารณาในระดับเคปาร์ตมองต์ ข้อที่จะนำมาพิจารณาเปรียบเทียบอาจจะได้แก่ จำนวนประชากรที่จะได้รับประโยชน์โดยตรงจำนวนคอมมูนที่เกี่ยวข้องหรือความยาวของเส้นทางถนนที่จะก่อสร้าง ฯลฯ หลักเกณฑ์เหล่านี้กำหนดโดยรัฐ ทั้งนี้เพราะรัฐเป็นผู้จัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ อย่างไรก็ตามเงินส่วนนี้มียอดรวมไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับยอดรวมของกองทุนซึ่งสมทบในงบประมาณรายจ่ายประจำ (ข้อ 5.2.1) ซึ่งได้กล่าวมาแล้ว

5.3 การโอนรายได้ให้กับท้องถิ่น

การปรับปรุงการกระจายอำนาจในช่วงปี ค.ศ.1981-1982 นั้นได้ทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้นกว่าเดิมมาก และทำให้ท้องถิ่นมีภาระค่าใช้จ่ายหรือมีความจำเป็นที่จะต้องมีงบประมาณเพิ่มขึ้นด้วย แหล่งรายได้ดั้งเดิมของท้องถิ่นไม่เพียงพอสำหรับความรับผิดชอบที่มีอยู่ ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องพยายามหาทางเพิ่มแหล่งรายรับให้กับท้องถิ่นให้มากขึ้นโดยที่จะต้องมึลักษณะส่งเสริมอำนาจอิสระและความเป็นประชาธิปไตยส่วนท้องถิ่นด้วย คือ ไม่ใช่การเพิ่มรายได้ให้กับท้องถิ่นโดยมีข้อผูกมัดกับอำนาจส่วนกลางมากขึ้น การจัดหาแหล่งรายรับให้กับท้องถิ่นจึงเป็นลักษณะการหารายได้ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนของภาระหน้าที่ที่ท้องถิ่นได้รับมากขึ้น

5.3.1 การโอนรายรับให้ท้องถิ่น

รัฐได้โอนการเงินบางส่วนให้ท้องถิ่น โดยมีแนวทางในการพิจารณา คือ

1. ถ้าโอนรายได้ให้ท้องถิ่นขนาดเล็กและมีจำนวนมาก รายได้ที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งจะได้รับก็จะมีจำนวนน้อย ซึ่งไม่สามารถจะใช้ประโยชน์ได้อย่างจริงจัง ดังนั้น การโอนเงินจึงเน้นไปที่ระดับมณฑล และเคปาร์ตมองต์ เท่านั้น

2. คำนึงถึงประมาณการรายรับที่จะโอนไปให้ว่าเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายใหม่ๆ ที่มีขึ้นในส่วนท้องถิ่นเพียงไร ดังนั้น รายรับที่โอนไปให้จึงได้แก่ ค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์เช่น ป้ายทะเบียนรถ ค่าธรรมเนียมออกใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ เป็นต้น

3. เป็นรายรับที่สามารถโอนไปให้ท้องถิ่นได้โดยสะดวกในระยะเวลาอันสั้นไม่เป็นการยุ่งยากในการโอน และเป็นรายได้ที่สามารถประมาณการรายรับได้ค่อนข้างชัดเจน

การโอนรายได้ส่วนนี้ให้กับท้องถิ่น ได้แก่

- ระดับมณฑล ได้รับโอนรายได้จากภาษีทะเบียนรถยนต์
- ระดับเคปาร์ตมองต์ ได้รับโอนรายได้ค่าธรรมเนียมป้ายรถยนต์

ป้ายโฆษณา

5.3.2 กองทุนงบประมาณการกระจายอำนาจ

การจัดตั้งกองทุนงบประมาณการกระจายอำนาจ (Dotation generale de decentralisation-D.G.D) เป็นการจัดตั้งงบประมาณให้ท้องถิ่นที่ได้รับอำนาจหน้าที่ส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นโดยไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับคอมมูนซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโดยตรงจะได้รับงบประมาณส่วนนี้ไปสมทบเพื่อให้งบประมาณท้องถิ่นมีลักษณะสมดุลย์ การกำหนดงบประมาณในกองทุนส่วนนี้กำหนดโดยรัฐบาลและโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกระทรวงการคลัง มีลักษณะคล้ายกับการกำหนดโควต้าหรือเพดานเงินในแต่ละปีซึ่งรัฐบาลจะตั้งเป็นงบประมาณให้ท้องถิ่นว่าเป็นจำนวนเท่าใด ท้องถิ่นจะเสนองบประมาณส่วนท้องถิ่นโดยในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบเพิ่มเติมนั้นจะได้รับงบประมาณจากกองทุนนี้ไปชดเชย เช่น เคปาร์ตมองต์ได้รับอำนาจหน้าที่ในการจัดสร้างและดำเนินงานการทำเรือก็จะได้รับงบประมาณส่วนนี้ในจำนวนเท่าที่รัฐบาลเคยจัดตั้งไว้ในปีก่อนๆ หรือ คอมมูนได้รับหน้าที่ในการจัดสร้างที่พักอาศัยให้ครูในโรงเรียนระดับคอมมูนเป็นหน้าที่เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ คอมมูนก็จะได้รับงบประมาณในส่วนใหม่จากกองทุนนี้มาด้วยหรือ มณฑลได้รับหน้าที่ความรับผิดชอบ

ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มณฑลก็จะได้รับงบประมาณจากกองทุนนี้มาเฉลี่ยให้
โดยเท่าเทียมกันทุกแห่ง

นอกจากการจัดหาแหล่งรายได้เพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนหน่วยการปกครอง
ท้องถิ่นให้สามารถรับผิดชอบภาระหน้าที่ของท้องถิ่นได้มากขึ้นตามกฎหมายแล้วรัฐบาล
ยังได้พยายามลดภาระหน้าที่ส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายสูงของท้องถิ่นลงไปอีกด้วย โดยที่รัฐจะ
โอนภาระการเงินเหล่านี้ให้อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐแทน เช่น ภาระหน้าที่การจัดตั้ง
กองกำลังตำรวจท้องถิ่นให้เป็นงานของระดับรัฐ เป็นต้น (Araud, 1988)

5.3.3 แหล่งเงินกู้

เงินกู้ยืมเป็นเงินซึ่งท้องถิ่นยืมมาจากแหล่งการเงินต่างๆ เพื่อใช้จ่ายในงบ
ประมาณการลงทุนส่วนท้องถิ่น แหล่งการเงินนี้มีทั้งภาครัฐและเอกชน แต่เดิมการกู้ยืม
เงินของท้องถิ่นถือว่าเป็นเรื่องพิเศษ คือไม่นับว่าเป็นการจัดหาเงินในกรณีปกติ เมื่อเขต
ชุมชนเมืองมีการขยายตัวและจำเป็นต้องมีการพัฒนาเขตเมืองขนาดใหญ่ ความจำเป็นใน
การกู้ยืมเงินเพื่อการลงทุนมีมากขึ้น และกลายเป็นเรื่องที่ท้องถิ่นต้องทำในที่สุด และเป็น
สิ่งปกติธรรมดาในปัจจุบันนี้

ปัญหาสำคัญสำหรับท้องถิ่นที่จะต้องคำนึงถึงในการกู้ยืมก็คือดอกเบี้ยเงินกู้
และระยะเวลาในการจ่ายคืนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกู้เงินระยะยาว และภาวะเงินเฟ้อ
ที่ไม่อาจคาดการณ์ไว้ก่อนล่วงหน้าได้ ซึ่งอาจกลายเป็นภาระหนี้สินที่เป็นอันตราย
สำหรับท้องถิ่นได้

การกู้ยืมเงินของท้องถิ่นจะต้องให้สภาท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบและ
ลงมติโดยอิสระ สภาท้องถิ่นต้องพิจารณาในรายละเอียดนับตั้งแต่จำนวนเงินที่จะกู้ยืม
ระยะเวลา การผ่อนชำระ อัตราดอกเบี้ย และเป้าหมายในการกู้ยืม

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไขการกู้ยืมเงินไว้บางประการ
ด้วย เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหากระทบกระเทือนและเป็นอันตรายต่อฐานะการคลังทั้ง
ในระดับชาติและระดับท้องถิ่นด้วย แต่รัฐบาลไม่ได้สร้างข้อกำหนดที่ผูกพันเงินช่วย

เหลือของรัฐและเงินกู้ยืมไว้ด้วยกัน เพราะสิ่งนี้จะกลายเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายโดยอิสระของท้องถิ่นได้

แหล่งเงินกู้ที่สำคัญของท้องถิ่น ได้แก่

- กองทุนต่างๆ ของรัฐ
- สถาบันการเงินภาครัฐ เช่น ธนาคารแห่งชาติ
- สถาบันการเงินภาคเอกชน เช่น ธนาคารเพื่อธุรกิจเอกชนต่างๆ
- เอกชน
- เงินกู้จากต่างประเทศ